

hvis Erklæring væsentlig findes i Folketingets Betænkning, Købstadforeningen og samvirkende Sogneraadforeninger, forinden Arbejdet med dette store betydningsfulde Lovforslag afsluttes. Men, som det i øvrigt fremgaar af mine Udtalelser her, ser jeg principielt med Velvillie paa den foreliggende Sag. Jeg vilde have sat Pris paa, om jeg havde kunnet erklære, at dette mit Syn paa Sagen fuldt ud deltes af mine Partifæller. Det kan jeg imidlertid ikke. Men jeg anser mig for berettiget til at udtale, at flere af mine Partifæller deler mit Syn paa Sagen, og hos de Partifæller, der ser anderledes paa Sagen, er overfor det her foreliggende Reformlovsforslag Uvillien mindre og Velvillien i tilsvarende Grad større end overfor ethvert tidligere forelagt Reformlovsforslag. Det bliver under disse Omstændigheder, at jeg kan tilsige den højtærede Justitsminister min Partigruppens mere eller mindre beskedne Bidrag til dette Lovforslags velvillige Fremme. Men i denne Forbindelse har jeg i øvrigt Øje for, at Stillingen kunde tænkes at komme til at ligge saaledes for her i dette Ting, at den højtærede Justitsminister vil se sig henvist til ogsaa at modtage beskedne Bidrag med Taknemmelighed.

Deutzer: Jeg maa begynde med at udtale min ubetingede Anerkendelse af det fortræffelige Foredrag, det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Goos) holdt om denne Sag, og som oplyste i store Træk alt, hvad der ved denne første Behandling kan være Tale om at fremsætte til Forsvar for den paatænkte Retsplejereform, og jeg maa dertil knytte en ubetinget Beundring for den Varme og Kraft, hvormed Foredraget blev holdt, det har glædet mig i høj Grad at høre dette Foredrag. Jeg kan sige, at der ikke er et eneste Punkt, hvor jeg kan ønske at gøre Indvending mod det. Som Følge deraf bliver jeg ikke nødt til i Dag at trætte det høje Ting ret længe, idet det væsentlige af, hvad jeg vilde have sagt, allerede er kommet frem i det nævnte udmærkede Foredrag. Kun enkelte Punkter vil jeg gerne fremdrage.

Ja, det kan jo enhver se, at det gaar ikke af uden nogen Ulejlighed for Befolkningen. Men er det ikke, fordi vi er for godt vant. Naar man sammenligner det danske Folks Tilstand med f. Eks. Tilstanden i Sverige og Norge — man kan ogsaa tage Tyskland og England og Frankrig med — vil man forbavses over, at der kan føres Klage over Afstandene

til Retskontorerne. Man bor jo næsten Dør om Dør med Retskontoret og vil ogsaa blive ved at gøre det efter det forelagte Lovforslag, og med de forøgede Kommunikationsmidler vil der ikke kunne være Tale om nogen virkelig Anke i saa Henseende, især ikke, efter at den højtærede Minister har erklæret sig villig til baade at gaa til betydeligt at forøge Retskredsenes Antal og til at indføre Hjælpekontorer. — Jeg maa maaske i Parentes indskyde en Bemærkning om, at saa maa disse Hjælpekontorer give Kvittering for de Dokumenter, de modtager; jeg ved ikke, om det kan paalægges dem administrativt, men kunde man saaledes paalægge Retsbetjentene at give Kvittering, vilde meget være vundet. Det er en stor Gæne, at man skal aflevere paa Kontorerne værdifulde Dokumenter — der ikke let kan erstattes, hvis de forsvinder —, uden at man faar Kvittering derfor.

Hvad Omkostningerne angaar, kan man naturligvis ikke indføre en Retsplejereform for ingenting. Jeg har i flere Aar haft Lejlighed til at anstille selvstændige Undersøgelser om, hvad det kunde koste, og jeg maa sige, at jeg er kommet til det samme Resultat, som Justitsministeriet flere Gange er kommet til, at det kun lader sig anslaa tilnærmelsesvis. Det er selvfølgelig fuldkommen umuligt at vide, hvor mange Nævningsager der bliver; bliver det mange, bliver det dyrt, og bliver der ikke mange, hvad jeg tror, bliver det ikke saa dyrt. Paa samme Maade vil det gøre en stor Forskel i Bekostningen, om der bliver mange Vidnesager. Jeg vilde derfor heller ikke være saa forbavset over, om man sagde, at disse Udgifter, der kun er beregnede approksimativt, vil blive adskilligt større. Og det vil jo heller ikke være det afgørende. Selv om man sagde — og saa tror jeg, man er paa den sikre Side —, at de aarlige Omkostninger vilde forøges med mellem 20 og 50 pCt., vilde det ikke forbavse mig, og det vilde heller ikke gøre mig tilbøjelig til at kaste Vrag paa Reformen. Det, som jeg synes, man skulde se at finde ud af og blive sikker paa — og det *kan* man blive sikker paa —, er noget helt andet, nemlig om der ikke muligvis et eller andet Sted kunde spares noget. Jeg har gennemgaaet det foreliggende Forslag saa omhyggeligt som muligt, men jeg kan ikke se, at der er et eneste Punkt, hvor der ikke er sparet, hvad der kan spares. Jeg tror ikke, at man, selv om man nedsætter nok saa mange Udvalg, kan naa videre end til at sige, at saa og